

Työllisyyspalveluiden raportti ajalta 1.1.2021-31.8.2021

ELY-keskuksen julkaiseman 8/2021 työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli elokuun lopussa Varsinais-Suomessa 9,9 % eli 2,1 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömien osuus työvoimasta oli pienempi kuin koko maassa (10,7 %). Pitkäaikaistyöttömyys kääntyi hitaaseen laskuun elokuun aikana.

Naantalin työvoima oli elokuun lopussa 8 997 henkilöä, joista työttömänä oli 653 henkilöä, eli 7,3 % (näistä lomautettuja 68 henkilöä). Elokuun aikana työttömien määrä yleensä vähenee ja niin tapahtui myös nyt. Työttömänä oli heinäkuussa 792 henkilöä, eli 8,8 % (näistä lomautettuja 94 henkilöä).

Koronaepidemiasta johtuvat erityisjärjestelyt ja poikkeusolot ovat vaikuttaneet merkittävästi työttömyyteen koko maassa vuoden 2020 keväästä alkaen ja vaikutukset näkyvät edelleen. Vielä tammi- ja helmikuussa 2020 työttömyysaste oli kohtalaisen matala, mutta maaliskuussa alkoi työttömyysasteen jyrkkä nousu, joka saavutti huippunsa huhti- ja toukokuussa 2020, jolloin työttömyysaste oli 13,5 %. Näiden huippukuukausien jälkeen työttömyyden trendi on ollut pääasiassa laskeva ja elokuussa 2021 työttömyysaste oli alhaisempi kuin kertaakaan helmikuun 2020 jälkeen. Pitkäaikaistyöttömyyden osalta kehitys ei ole noudattanut yleisen työttömyyden trendiä, vaan pitkäaikaistyöttömyys on koronaepidemian alusta alkaen käytännössä jatkuvasti kasvanut. Kasvu kääntyi kuitenkin laskuun elokuussa 2021.

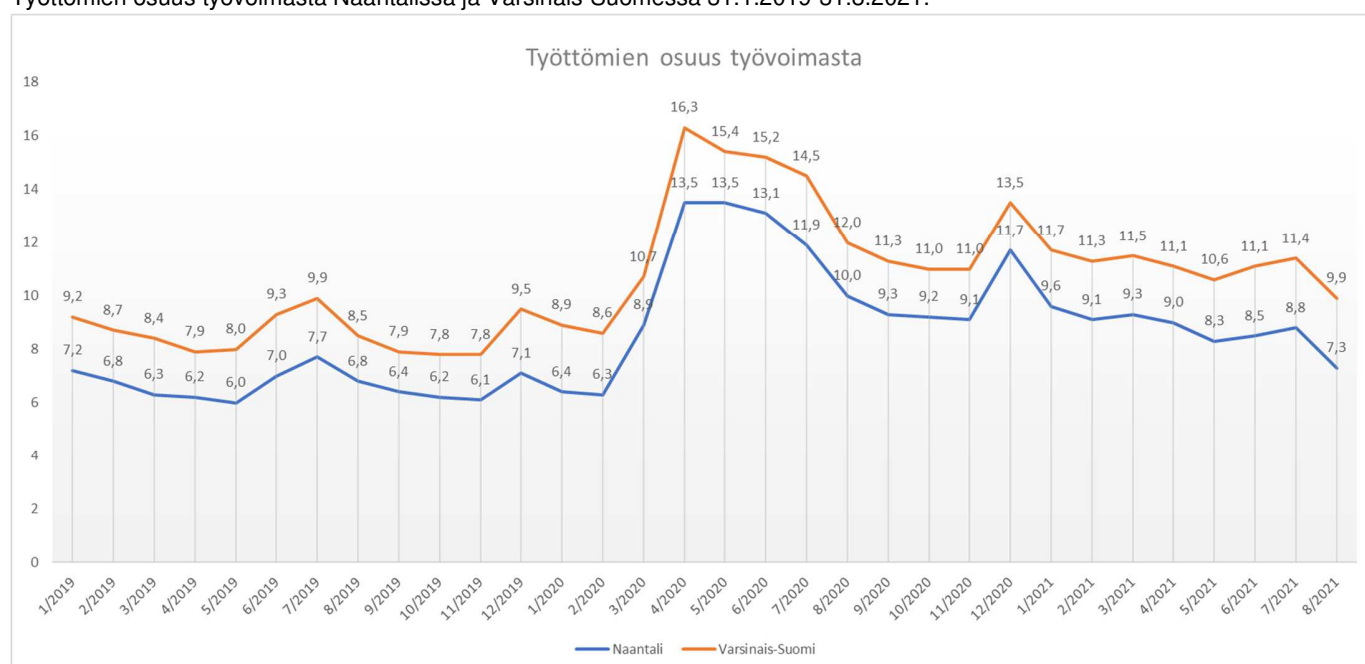
Kuluvana vuonna työvoiman kysyntä on ollut poikkeuksellisen vilkasta ja lähes kaikilla aloilla osaajia haetaan enemmän kuin viime vuosina. Eniten paikkoja on ollut auki rakentamisessa, teollisuudessa, tekniikan alalla, sotesektorilla, myyntialalla sekä siivousalan tehtävissä. Suurista lomautuksista katse onkin nyt valtakunnallisesti kääntynyt työvoiman saatavuuteen, missä on paikoitellen suuria ongelmia. Tällöin puhutaan kohtaanto-ongelmasta, eli tarjolla oleva työ ja työtä hakevat eivät kohtaa. Yleisimmin kyse on siitä, että työnhakijoiden osaaminen ja koulutus eivät vastaa tarjolla olevaa työtä.

Pitkäaikaistyöttömyyden merkittävä kasvu tarkoittaa työllisyyspalveluiden osalta asiakasmäärän kasvua sekä lisääntyvää palveluntarvetta. Asiakasmäärän kasvu ja yrittäjien väliaikainen työttömyysturvamuutos ovat kasvattaneet työmarkkinatuen kuntaosuutta merkittävästi. Kuntaosuutta maksetaan silloin, kun työtön tai (väliaikaisen työttömyysturvamuutoksen myötä) yrittäjä on saanut työmarkkinatukea yli 300 päivää. Työttömyysturvamuutos on voimassa 30.9.2021 saakka, mutta hallitus on esittänyt, että tätä jatketaan 30.11.2021 saakka. Yrittäjien määrä kuntaosuuden piirissä on ollut käytännössä jatkuvasti kasvussa ja kasvu on kesän 2021 aikana kiihtynyt huomattavasti. Haasteena on erityisesti se, että työllisyyspalveluiden palvelut on suunnattu pitkään työttöminä olleille, eivätkä nämä palvelut sovellu yrittäjille.

Naantalin työttömyystilanne ja työttömyyden rakenne

Naantalin työttömyysasteen kehitys noudattelee hyvin tarkasti koko maakunnan työttömyysasteen kehitystä. Vuoden 2021 aikana työttömyyden trendi on ollut laskeva. Elokuussa työttömyysaste yleensä laskee kausivaihtelun vuoksi ja niin tapahtui myös tänä vuonna.

Työttömien osuus työvoimasta Naantalissa ja Varsinais-Suomessa 31.1.2019-31.8.2021.

Naantalin työttömyyden rakenne poikkeaa joiltakin osin verrokkikuntiin nähden. Naantalissa on verrattain vähän alle 25-vuotiaita ja 26-49-vuotiaita työttömiä, mutta vastaavasti yli 50-vuotiaita työttömiä ja pitkäaikaistyöttömiä on suhteellisesti enemmän kuin muissa kunnissa.

Työttömyyden rakenne lähikunnissa. Tilanne 31.8.2021.

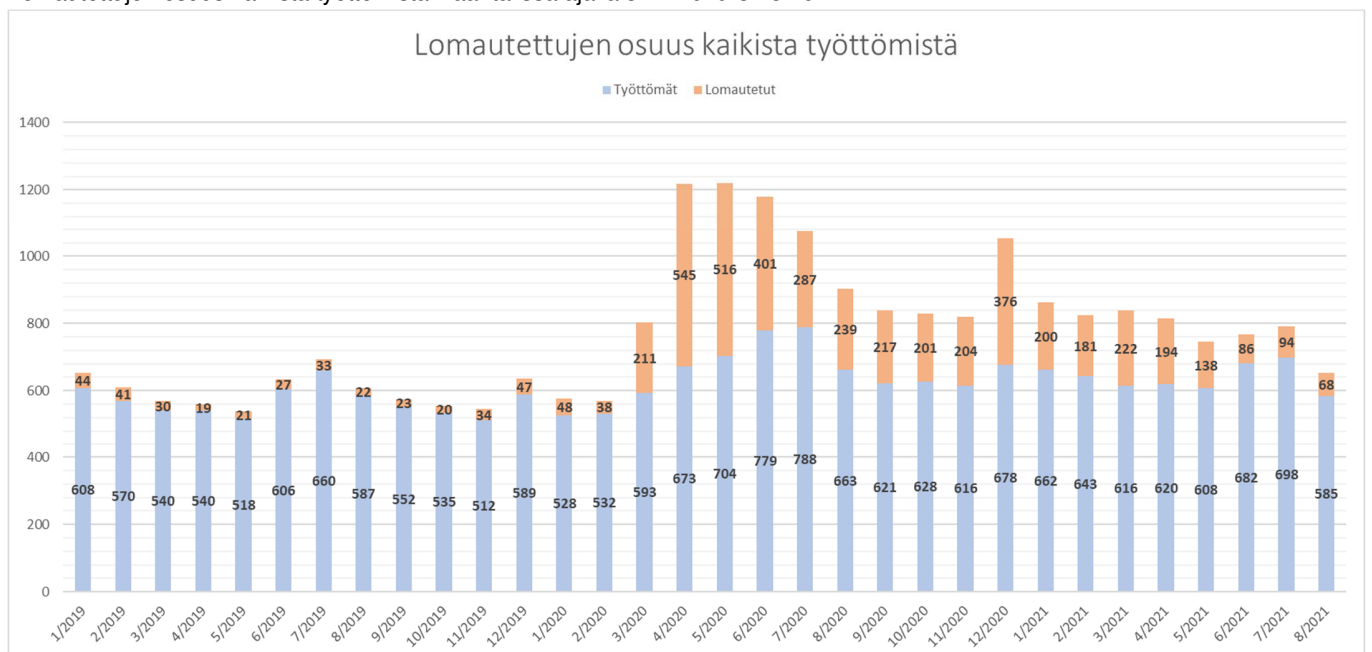
*Absoluuttinen luku sekä %-osuus kaikista työttömistä.

	Työttömät	Työttömyysaste	Alle 20-vuotiaat*		Alle 25-vuotiaat*		26-49-vuotiaat		Yli 50-vuotiaat*		Yli vuoden tyött.*	
Naantali	653	7,3 %	18	2,8 %	66	10,1 %	279	42,7 %	308	47,2 %	225	34,5 %
Raisio	915	7,9 %	37	4,0 %	141	15,4 %	438	47,9 %	336	36,7 %	255	27,9 %
Kaarina	1 053	6,4 %	33	3,1 %	92	8,7 %	512	48,6 %	449	42,6 %	309	29,3 %
Lieto	529	5,4 %	21	4,0 %	67	12,7 %	230	43,5 %	232	43,9 %	134	25,3 %

Lomautusten vaikutus työttömyysasteeseen

Keskeinen syy työttömyyden kasvuun on ollut lomautettujen määrän äkillinen ja voimakas kasvu keväällä 2020 (tuolloin lomautettujen määrä Naantalissa kasvoi 14-kertaiseksi kahdessa kuukaudessa). Lomautettujen määrä on kuitenkin laskenut merkittävästi ja elokuussa 2021 lomautettuja oli 68, mikä on selvästi pienin määrä koko koronaepidemian aikana.

Lomautettujen osuus kaikista työttömistä Naantalissa ajalla 31.1.2019-31.8.2021.

Pitkäaikaistyöttömyys

Toisin kuin yleinen työttömyysaste (jonka trendi on ollut laskeva), pitkäaikaistyöttömyys on lisääntynyt lähes jokaisena kuukautena koronaepidemian alusta alkaen. Tämä on asettanut erityisiä haasteita kaupungin työllisyyspalveluille, jonka kohderyhmä on pääasiassa pitkäaikaistyöttömät. Asiakasmäärät ja palveluntarve ovat kasvaneet huomattavasti, ja tämä on vaikuttanut negatiivisesti sekä aktivointiasteeseen että työmarkkinatuen kuntaosuuteen.

Elokuussa pitkäaikaistyöttömien määrä laski ensimmäistä kertaa sitten syyskuun 2020, mikä on hyvä signaali. On kuitenkin syytä huomata, että talouden elpymisen ja työllisyyden parantumisen vaikutukset näkyvät yleensä pitkäaikaistyöttömyydessä viiveellä. Pitkäaikaistyöttömien on vaikeampi työllistyä kuin työpaikan vaihtajien tai lyhyemmän ajan työttömänä olleiden.

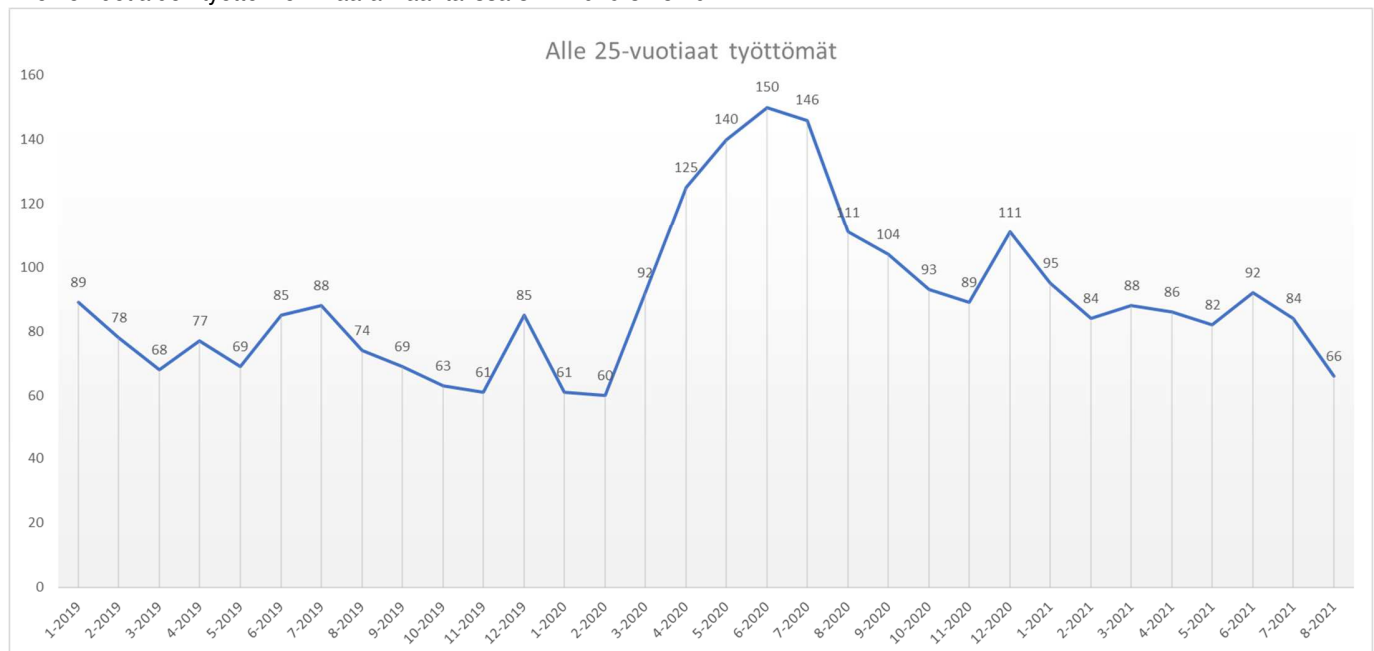
Pitkäaikaistyöttömien määrä Naantalissa 31.1.2019-31.8.2021

Nuorisotyöttömyys

Nuorisotyöttömyys noudattaa samantyyppistä kaavaa kuin yleinen työttömyys. Koronaepidemian alussa nuorisotyöttömyys kasvoi rajusti, jonka jälkeen se on laskenut merkittävästi. Vuoden 2021 aikana nuorisotyöttömyys on pysynyt kohtalaisen tasaisena, mutta pääasiassa edelleen korkeammalla tasolla kuin ennen koronaepidemiaa. Heinä- ja elokuussa 2021 nuorten työttömien määrä on ollut alhaisempi kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2019.

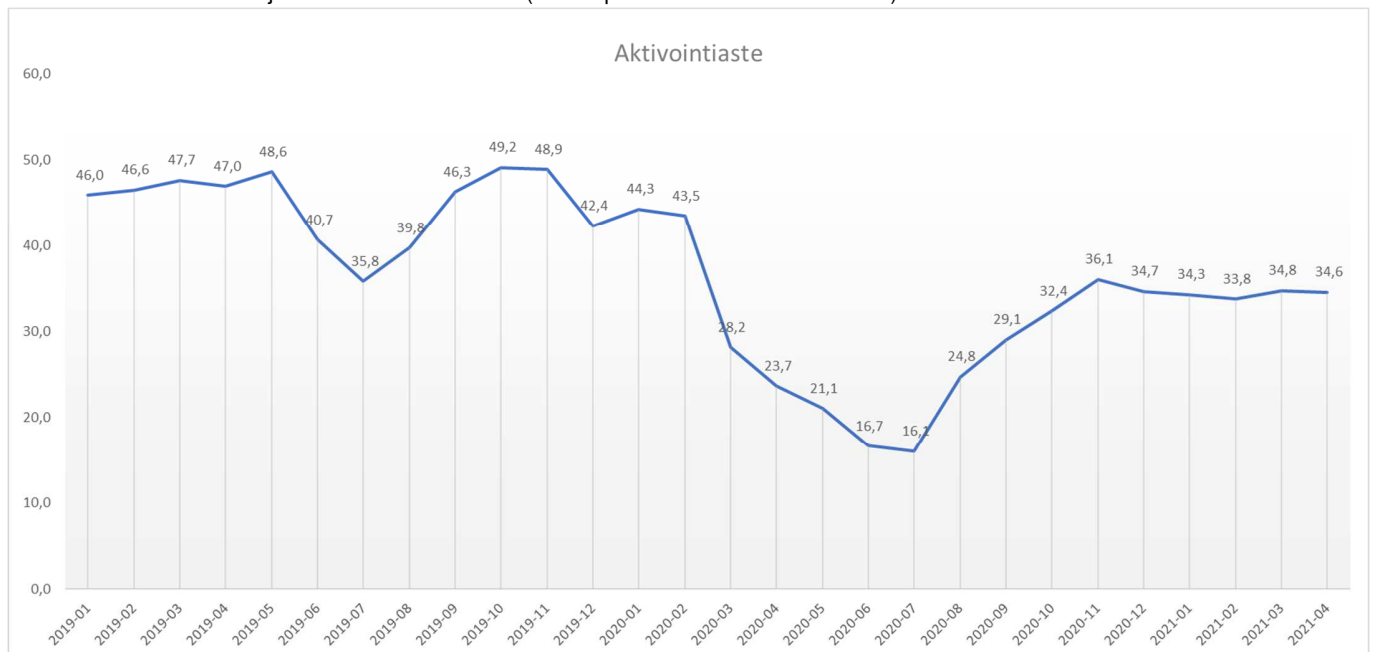
Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä Naantalissa 31.1.2019-31.8.2021.

Aktivointiaste

Aktivointiaste kertoo niiden työmarkkinatukea saavien henkilöiden osuuden, jotka osallistuvat työllistymistä edistäviin palveluihin. Koronaepidemian seurauksena aktivointiaste putosi huomattavasti kevään ja kesän aikana vuonna 2020 (rajoitustoimenpiteenä mm. kuntouttava työtoiminta keskeytettiin). Vuoden 2021 alussa aktivointiaste on pysynyt tasaisesti kohtalaisella tasolla. Haasteena on pitkäaikaistyöttömien määrän huomattava kasvu samalla kun tarjolla olevien palveluiden määrä tai muut resurssit eivät ole vastaavasti lisääntyneet.

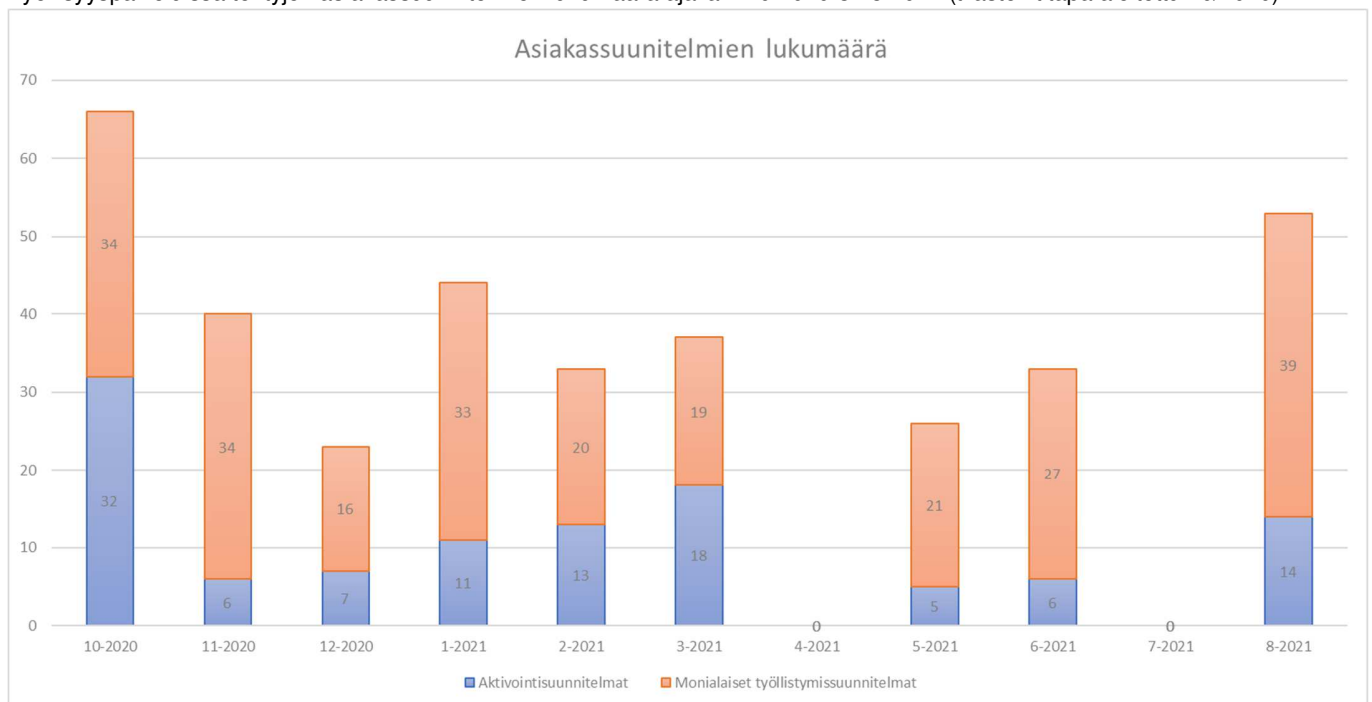
Naantalin aktivointiaste ajalla 1.1.2019-30.4.2021 (uudempaa tietoa ei vielä saatavilla).

Asiakassuunnitelmat

Kaupungin työllisyyspalvelut ja TE-toimisto laativat yhdessä asiakkaan kanssa asiakkaalle aktivointisuunnitelman, jossa mm. sovitaan työllistymistä tukevista toimenpiteistä. Mikäli asiakkaan tilanne edellyttää myös Kelan palveluita, asiakas voidaan liittää työllistymistä edistävään monialaiseen yhteispalveluun (TYP), jolloin aktivointisuunnitelman korvaa monialainen työllistymissuunnitelma. Vuoden 2021 aikana asiakassuunnitelmia on tehty yhteensä 226 kpl. Huhtikuussa asiakassuunnitelmia ei tehty lainkaan henkilöstövaihdoksista johtuvan henkilöstövajeen vuoksi ja heinäkuussa asiakassuunnitelmia ei tehty kesälomien vuoksi. Suunnitelmien teon sykliisyys ei ole poikkeuksellista (esimerkiksi kesä- ja joululomien jälkeen tehtävien suunnitelmien määrä yleensä kasvaa). Koska suunnitelmia tekevien työntekijöiden määrä on pieni, henkilöstövajeella (työllisyyspalveluissa sekä Te-toimistossa) on merkittävä vaikutus suunnitelmien lukumäärään.

Työllisyyspalveluissa tehtyjen asiakassuunnitelmien lukumäärä ajalla 1.10.2020-31.8.2021 (tilastointitapa aloitettu 10/2020).

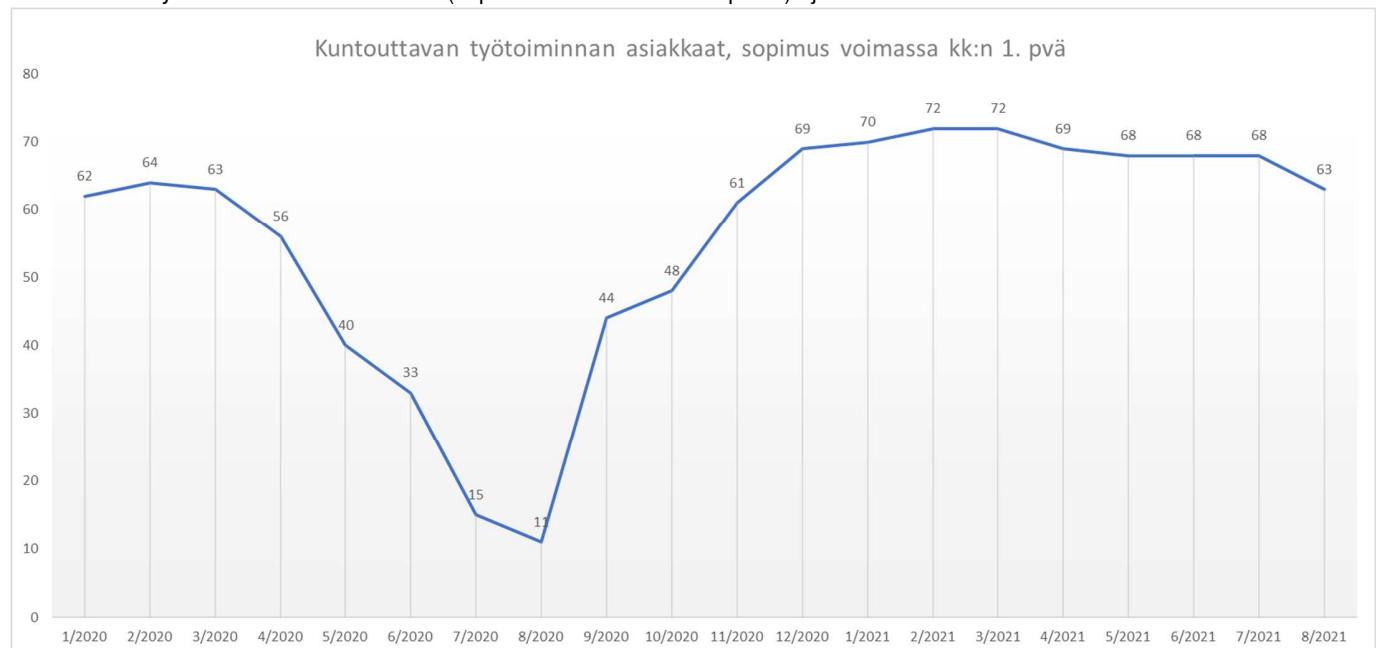

Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärät

Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärät laskivat merkittävästi koronaepidemian johdosta keväällä 2020. Tähän vaikutti ensisijaisesti maaliskuussa 2020 annettu hallituksen määräys keskeyttää kuntouttava työtoiminta väliaikaisesti (vaikka kuntouttava työtoiminta keskeytettiin, asiakkaille jo teytyjä määräaikaista sopimuksia ei purettu ja siksi esim. huhtikuulla 2020 näkyy asiakasmääriä alla olevassa kuviossa). Kesän 2020 jälkeen kuntouttavaa työtoimintaa on järjestetty poikkeusjärjestelyin ja asiakasmäärät kasvoivat nopeasti.

Vuoden 2021 aikana kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä on ollut melko tasainen ja on jopa ylittänyt koronaepidemiaa edeltävät määrät. Tästä huolimatta kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen terveysturvallisesti on edelleen vaikeaa. Etenkin turvavälien toteuttaminen on erityisen haastavaa ja rajoittaa asiakasmääriä. Lisäksi Naantalin osalta haastetta aiheuttaa se, että kuntouttavaa työtoimintaa ei ole riittävästi tarjolla Naantalin alueella, vaan monesti asiakkaille joudutaan tarjoamaan kuntouttavaa työtoimintaa esimerkiksi Raisiossa.

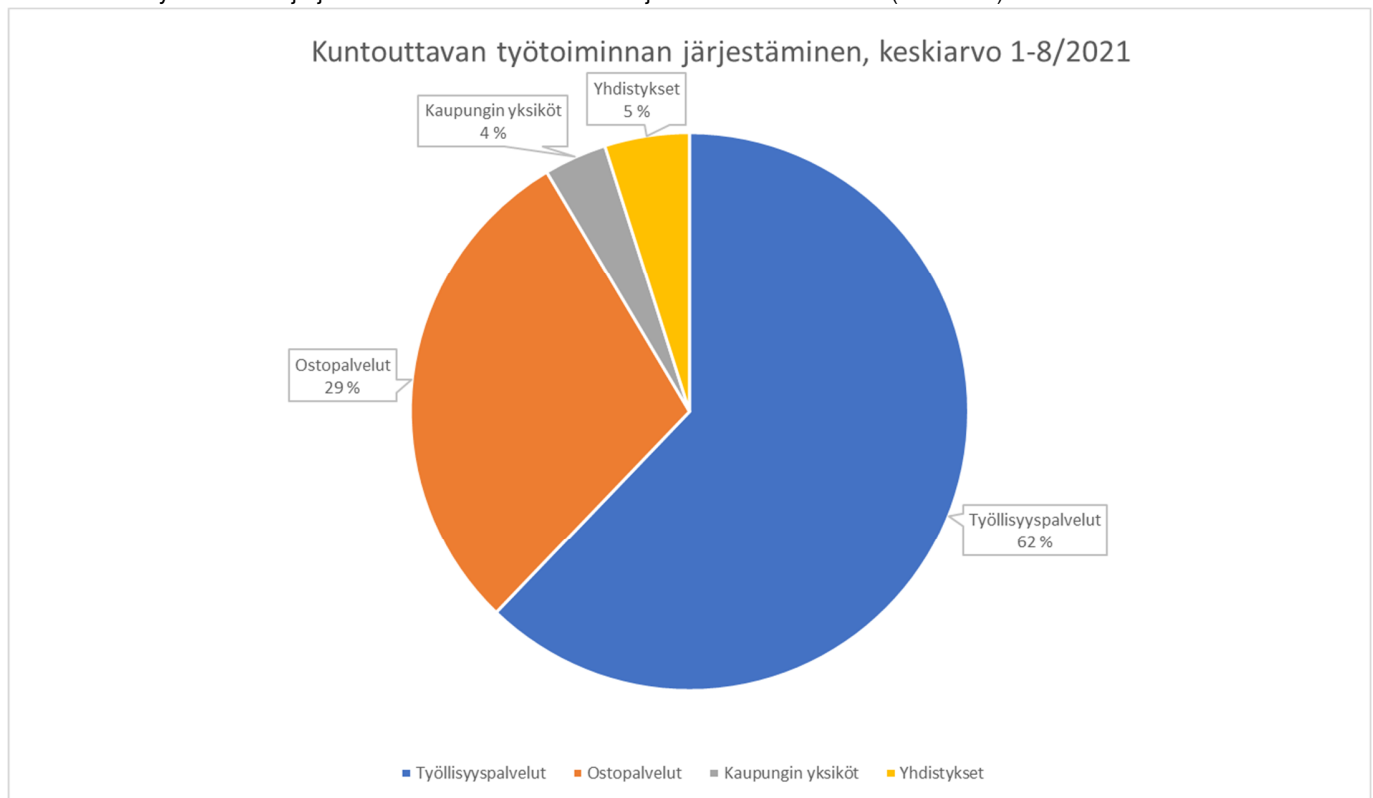
Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä (sopimus voimassa kk:n 1. päivä) ajalla 1.1.2020-1.8.2021

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu on kunnalla. Naantalissa kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään selvästi eniten työllisyyspalveluiden omissa palveluissa (nuorten työpaja, aktiiviryhmät ja rempparyhmä). Noin 1/3 kuntouttavan työtoiminnan asiakkaista on ostopalveluissa. Yhdistysten ja kaupungin yksiköiden osuus kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä on vähäinen. Tavoitteena on lisätä asiakaspaikkojen määrää etenkin yhdistyksissä ja kaupungin omissa yksiköissä (sijaitsevat Naantalin alueella, jolloin kulkeminen on asiakkaille helpompaa).

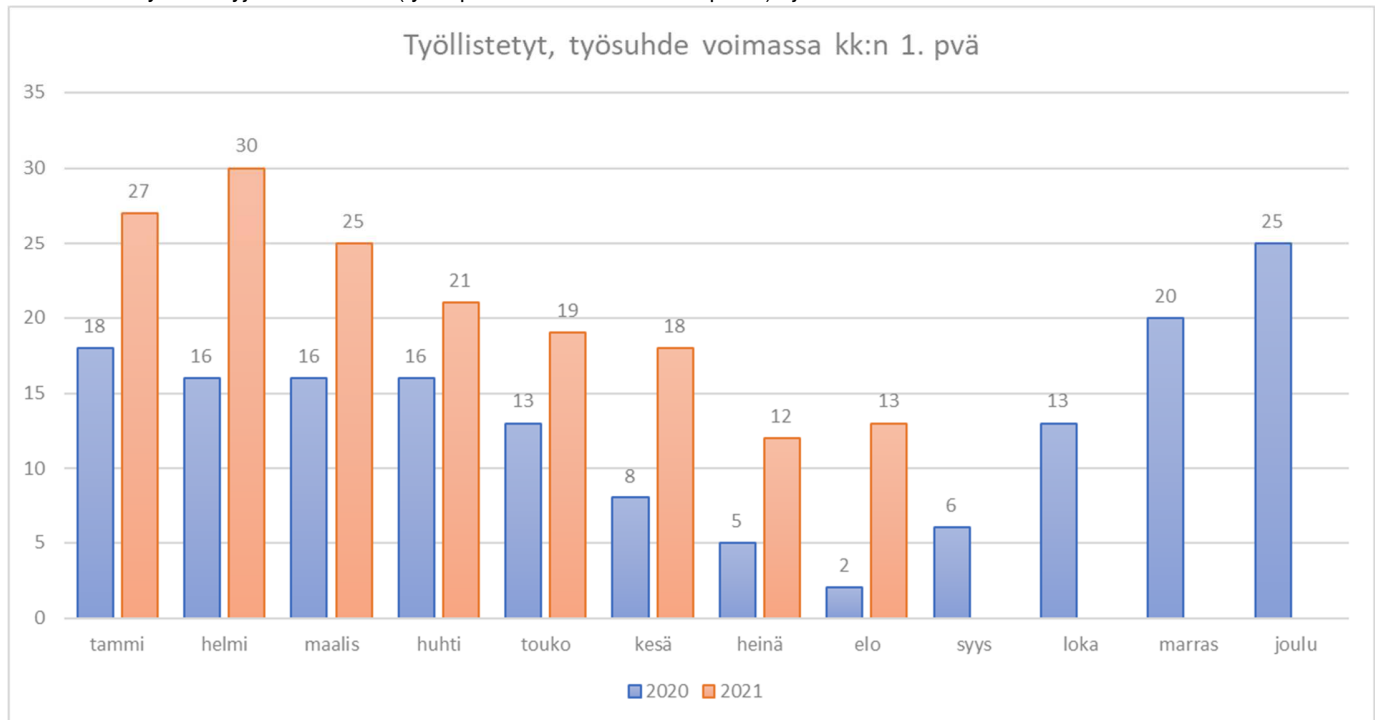
Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen asiakaskohtaisesti ajalla 1.1.2021-1.8.2021 (keskiarvo).

Palkkatuella työllistetyt

Vuoden 2021 aikana Naantalin kaupungin palkkatukityösuhteessa olevien työllistettyjen määrä on ollut selvästi korkeampi kuin samaan aikaan edeltävänä vuonna. Keväällä 2020 koronaepidemia vaikeutti työllistämistä, kun kaupungin yksiköiden oli vaikea ottaa vastaan uusia työntekijöitä rajoitustoimenpiteiden (esim. vahva etätyösuositus) vuoksi. Vuoden 2020 syksyllä moni työllistetty kuitenkin aloitti työsuhteessa. Kevään 2021 tasainen lasku työllistettyjen määrässä johtuu siitä, että syksyllä 2020 aloittaneiden työsuhteet päättyvät vähitellen. (Huom. tässä on huomioitu vain työllisyyspalveluiden toimesta ja määrärahoilla palkkatuella työllistetyt. Kaupungin yksiköt voivat työllistää palkkatuella itsenäisesti myös suoran rekrytoinnin kautta.)

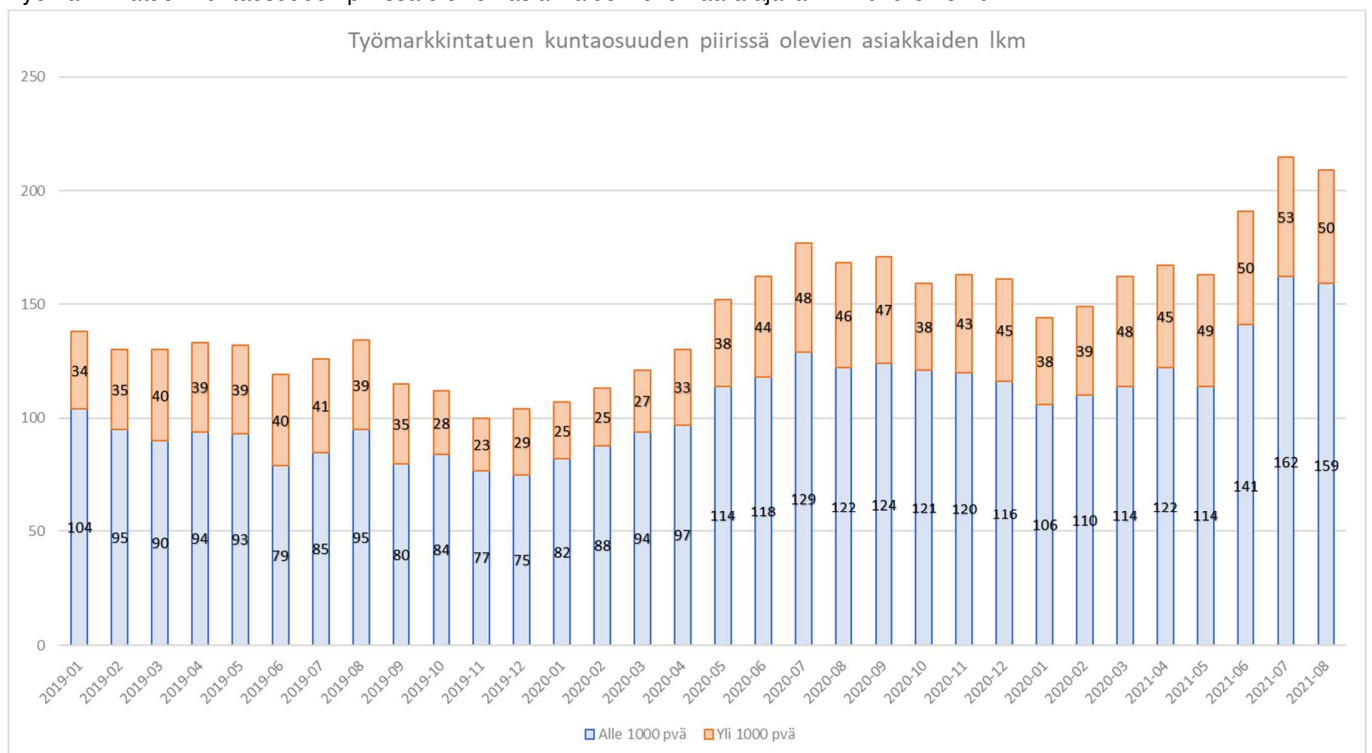
Palkkatuella työllistettyjen lukumäärä (työsopimus voimassa kk:n 1. päivä) ajalla 1.1.2020-1.8.2021.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä olevien henkilöiden määrä

Työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä olevien henkilöiden määrä on kasvanut huomattavasti koronaepidemiaa edeltävään aikaan verrattuna. (Kuntaosuuden piiriin kuuluvat ne henkilöt, joille on maksettu työmarkkinatukea yli 299 päivää.) Vuoden 2021 aikana henkilöiden määrä on pääasiassa kasvanut. Etenkin kesäkuukausina kasvu on ollut merkittävää.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä olevien asiakkaiden lukumäärä ajalla 1.1.2019-31.8.2021.

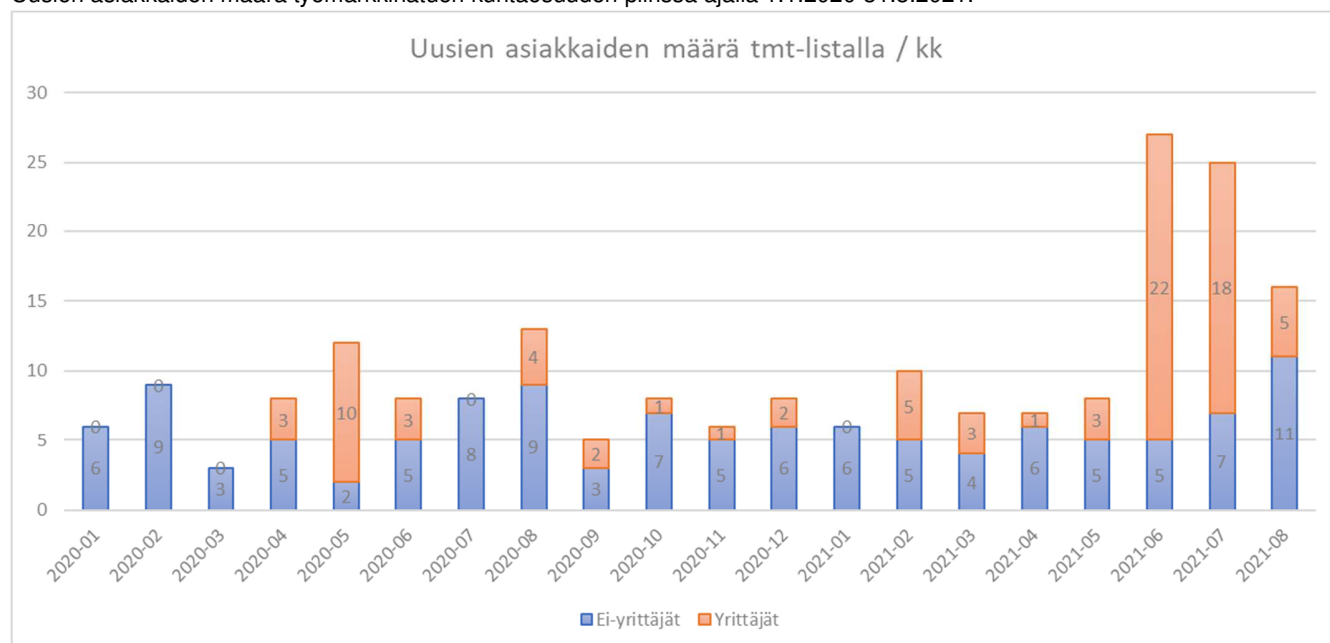
Uusien henkilöiden määrä työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä

Työmarkkinatuen kuntaosuuden piiriin kuukausittain tulevien uusien henkilöiden määrä kasvoi merkittävästi kesä- ja heinäkuussa 2021. Myös elokuussa uusien henkilöiden määrä oli selvästi korkeampi kuin tavallisesti. Huomattavaa on, että valtaosa kesä- ja heinäkuun uusista henkilöistä on yrittäjiä.

16.3.2020 alkaen yrittäjillä on poikkeuksellisesti ollut oikeus työmarkkinatukeen (yrittäjien väliaikainen työttömyysturva). Kela voi maksaa yrittäjälle työmarkkinatukea, jos toinen seuraavista ehdoista täyttyy: päätoiminen työskentely yrityksessä on päättynyt tai yrittäjätulo on epidemian vuoksi vähemmän kuin 1089,67 e/kk. Yrittäjän ei tarvitse lopettaa yritystoimintaa, jotta voi saada työmarkkinatukea. Nämä väliaikaiset ehdot yrittäjän työttömyysturvassa ovat voimassa 30.9.2021 asti. (Väliaikaista työttömyysturvaa on jatkettu useita kertoja vuosien 2020 ja 2021 aikana ja hallitus on esittänyt, että tätä jatketaan edelleen 30.11.2021 saakka.)

Äkillinen kasvu yrittäjien määrässä kesä- ja heinäkuussa johtuu siitä, että koronaepidemian alkuvaiheista alkaen työmarkkinatukea saaneiden yrittäjien työmarkkinatukikertymä on ylittänyt 299 päivää juuri kesällä 2021 (työmarkkinatukea maksetaan arkipäiviltä, joten 300 päivää täyttyy noin 14 kuukaudessa). Moni yrittäjä on kuitenkin tullut kuntaosuuden piiriin jo paljon ennen kesäkuuta 2021, mikä johtuu siitä, että näillä yrittäjillä on vanhastaan ollut työmarkkinatukikertymää ennen yritystoimintaa ja työmarkkinatukikertymän laskeminen on jatkunut vanhasta kertymästä.

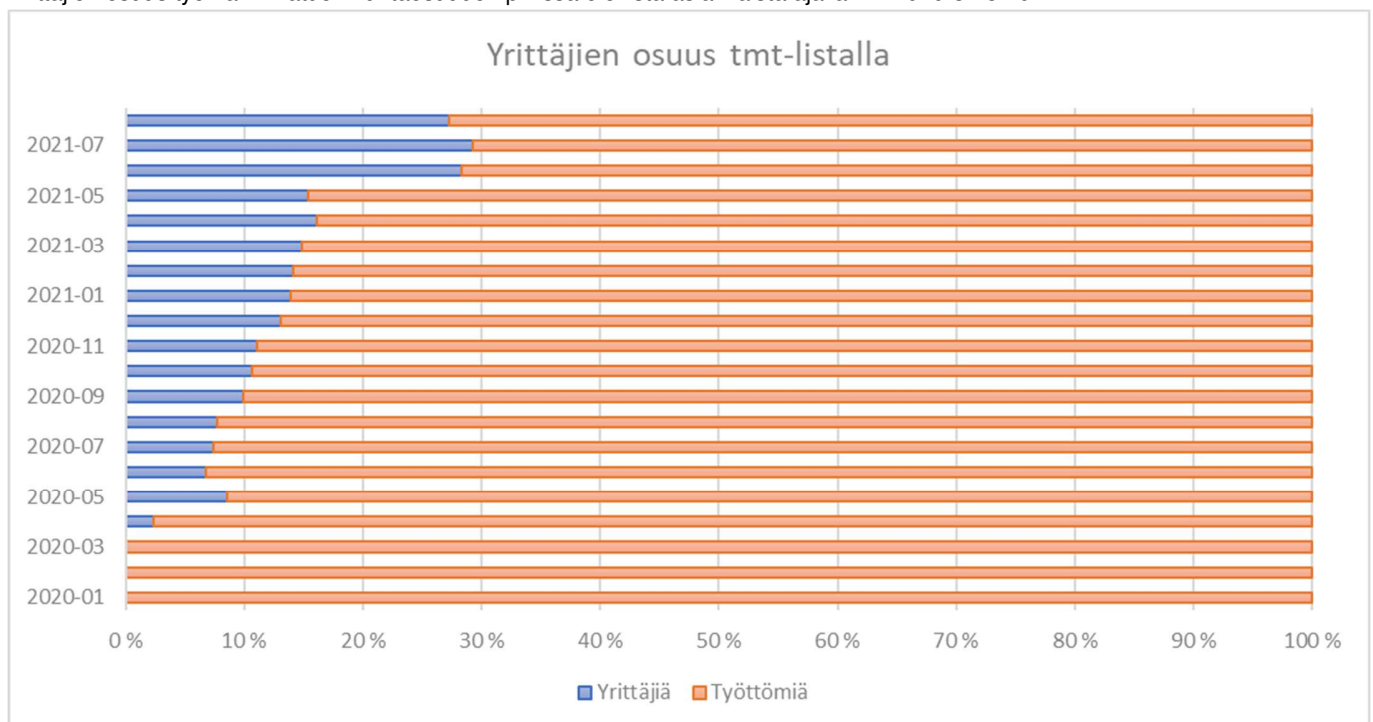
Uusien asiakkaiden määrä työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä ajalla 1.1.2020-31.8.2021.

Yrittäjien osuus työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä olevista

Yrittäjien osuus työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä olevista henkilöistä on käytännössä kasvanut koko ajan. Etenkin kesä-, heinä- ja elokuussa yrittäjien osuus on ollut huomattava, johtuen uusien henkilöiden määrästä (ks. yllä). Oletettavaa on, että yrittäjien osuus tulee kasvamaan niin kauan kuin yrittäjien väliaikainen työttömyysturva on voimassa.

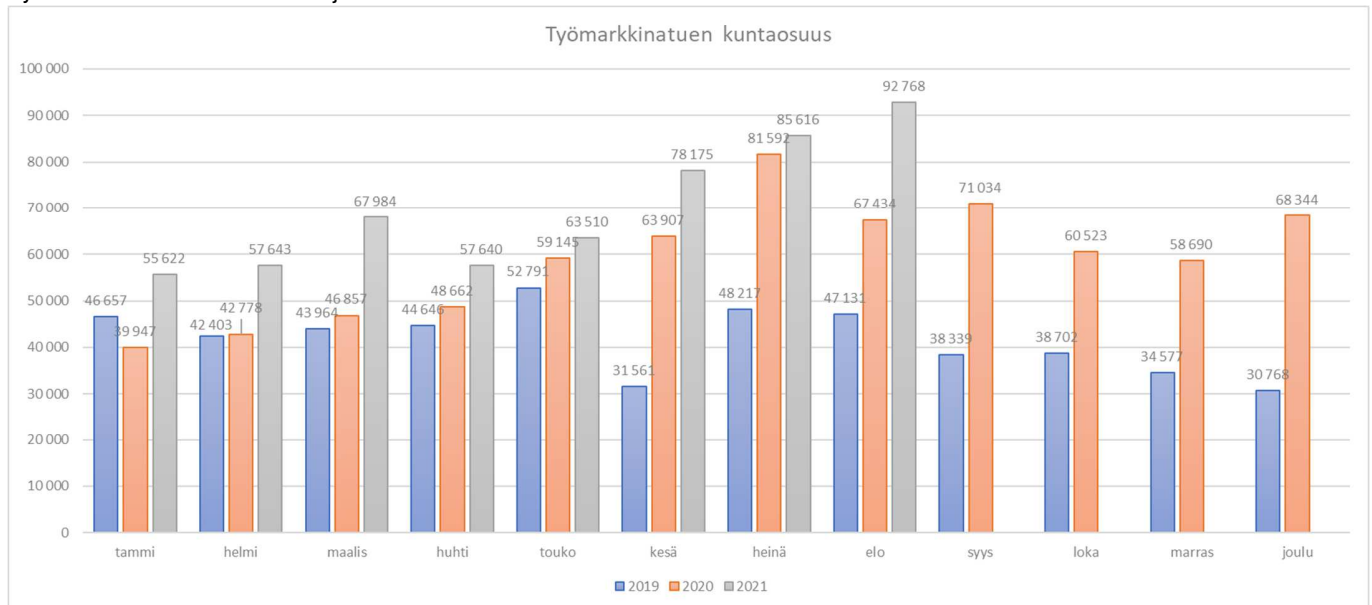
Yrittäjien osuus työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä olevista asiakkaista ajalla 1.1.2020-31.8.2021.

Työmarkkinatuen kuntaosuus

Työmarkkinatuen kuntaosuus on kasvanut merkittävästi. Keskeisiä syitä ovat pitkäaikaistyöttömyyden kasvu sekä yrittäjien väliaikainen työttömyysturva. Lisäksi työllistymistä edistävien palveluiden (etenkin kuntouttavan työtoiminnan) järjestäminen on ollut erityisen haastavaa koronaepidemiasta johtuvien rajoitusten ja suositusten vuoksi. Myöskään palveluiden tai resurssien määrää ei ole voitu kasvattaa samassa suhteessa asiakasmäärien nousun kanssa.

Työmarkkinatuen kuntaosuus ajalla 1.1.2019-31.8.2021.

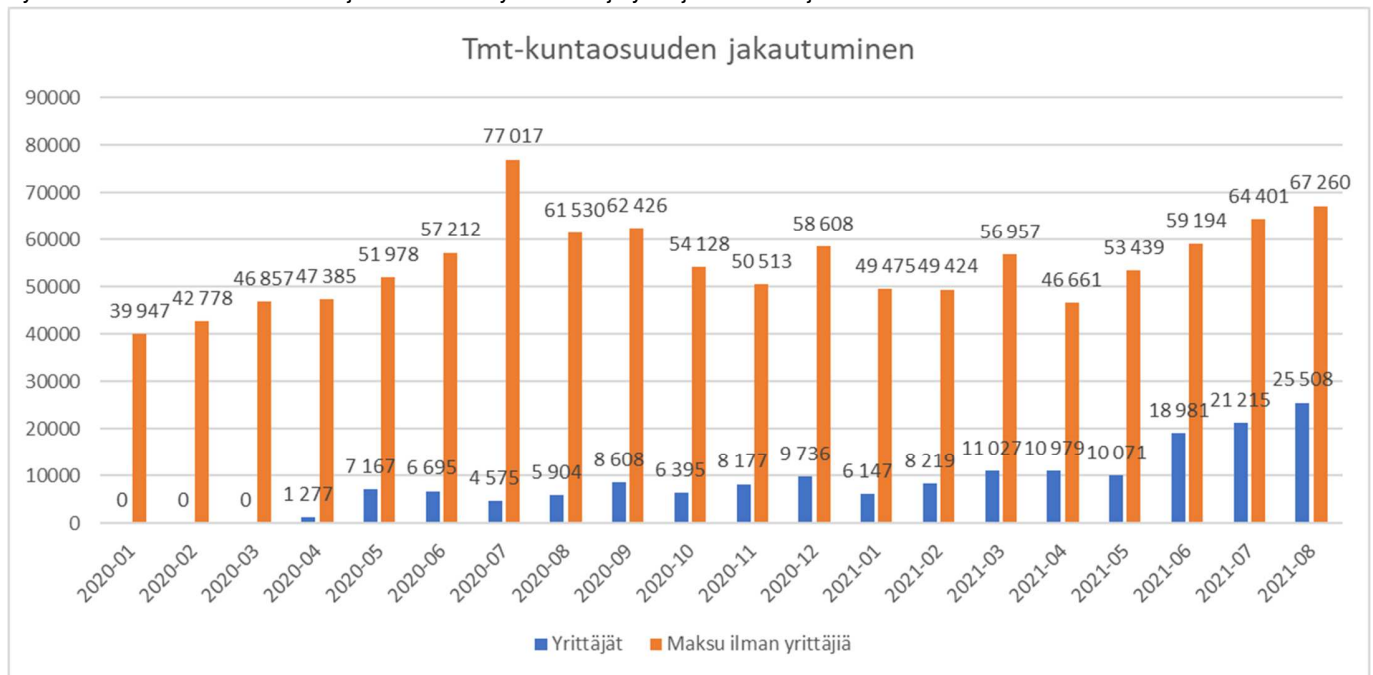

Työmarkkinatuen kuntaosuuden jakautuminen

Yrittäjien väliaikaisen työttömyysturvan vaikutus työmarkkinatuen kuntaosuuteen on merkittävä. Elokuussa 2021 kuntaosuudesta jo yli neljännes johtui yrittäjille maksettavasta työmarkkinatuesta.

Vuonna 2020 kuntaosuus oli 709 000 €, josta yrittäjille maksettavan työmarkkinatuen osuus oli noin 59 000 €, eli noin 8 %. 1/2021–8/2021 kuntaosuus on ollut 559 000 €, josta yrittäjille maksettavan työmarkkinatuen osuus on ollut noin 112 000 €, eli noin 20 %. Naantalin kaupunki on rahoittanut yrittäjien työmarkkinatukea kumulatiivisesti 31.8.2021 mennessä yhteensä noin 171 000 €.

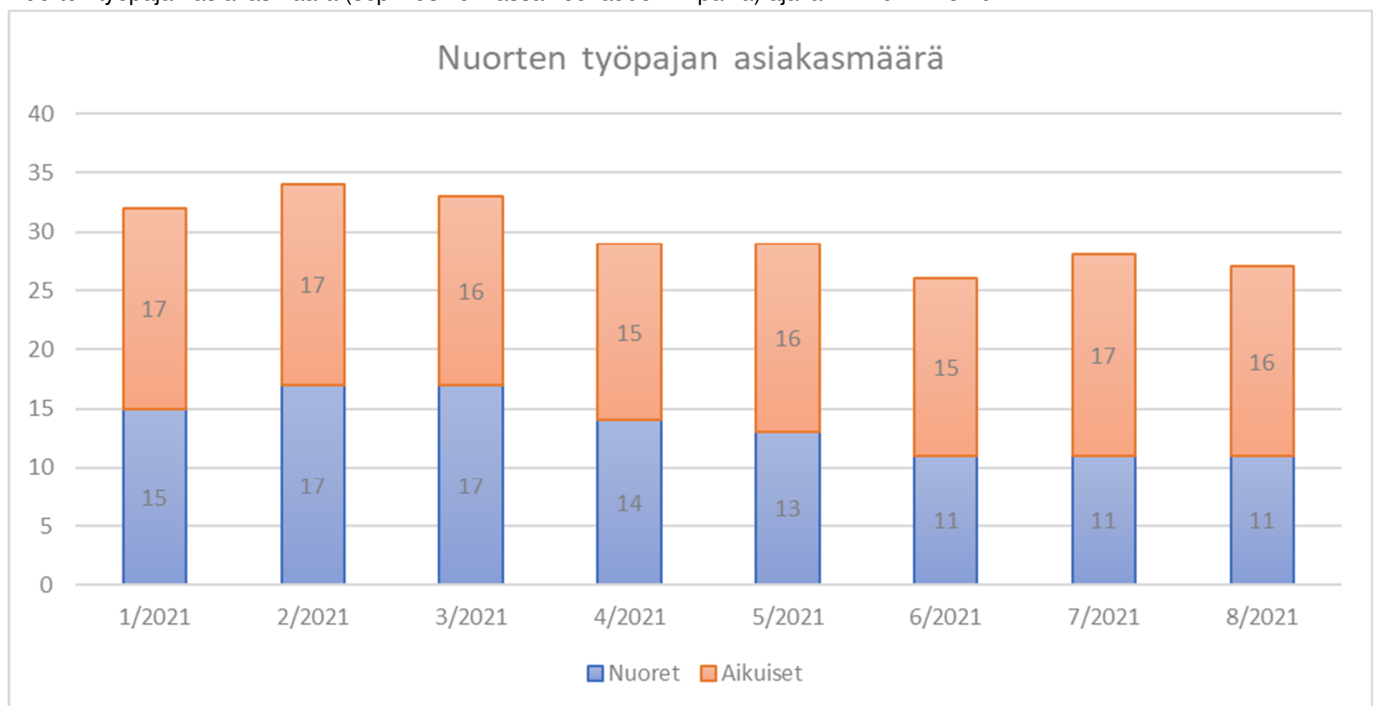
Työmarkkinatuen kuntaosuuden jakautuminen työttömien ja yrittäjien osalta ajalla 1.1.2020-31.8.2021.

Nuorten työpajan asiakasmäärät

Nuorten työpajan asiakasmäärät ovat pääasiassa laskeneet. Työpajalla on maanantaista torstaihin nuoria (alle 29-vuotiaita) ja perjantaisin vanhempia aikuisia (yli 29-vuotiaita). Asiaksmäärien lasku johtuu ensisijaisesti nuorten määrän laskusta, mikä johtuu siitä, että nuoret ovat päässeet elämässään eteenpäin kohti opintoja tai työelämää.

Nuorten työpajan asiakasmäärä (sopimus voimassa kuukauden 1. päivä) ajalla 1.1.2021-1.8.2021.

Nuorten työpajan toteutuneet työtoimintapäivät

Samoin kuin asiakasmäärät, myös toteutuneet työtoimintapäivät ovat olleet kesään tultaessa laskussa. Maaliskuusta alkaen toteutuneita päiviä on ollut huomattavasti enemmän kuin vuotta aiemmin (johtuen kevään 2020 rajoitustoimenpiteistä, joiden vuoksi toimintaa jouduttiin ajamaan alas).

Työpajan ja toiminnallisen ryhmän toteutuneet päivät ajalla 1.1.2019-31.8.2021.

